

Dictamen 13.2006

sobre el Projecte de decret de desplegament de la
Llei 10/1997, de 3 de juliol (RMI)

Índex

DICTAMEN 13/2006 sobre el Projecte de decret de desplegament de la Llei 10/1997, de 3 de juliol (RMI).....	2
--	---

DICTAMEN 13/2006 sobre el Projecte de decret de desplegament de la Llei 10/1997, de 3 de juliol (RMI)

Atenent les competències atribuïdes al Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya per la Llei 7/2005, prèvia anàlisi i valoració per part de la Comissió de Treball de Polítiques Socials, el Ple del Consell de Treball, Econòmic i Social en la sessió extraordinària del dia 13 de juny del 2006 aprova el següent

DICTAMEN

I. ANTECEDENTS

El 23 de maig del 2006 va tenir entrada al Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya (en endavant, CTEESC) un escrit tramès pel conseller de Treball i Indústria en què sol·licitava l'emissió del dictamen de caràcter preceptiu, previ a la seva tramitació, del Projecte de decret de desplegament de la Llei 10/1997, de 3 de juliol.

La sol·licitud de dictamen va ser traslladada als membres del Ple. La Comissió de Treball de Polítiques Socials es va reunir el dia 8 de juny del 2006 en sessió extraordinària, amb la finalitat d'elaborar la proposta de dictamen.

Context normatiu

L'Estatut d'autonomia de Catalunya, en l'article 8.2, encomana a la Generalitat, entre altres funcions, la de facilitar la participació de tots els ciutadans i les ciutadanes en la vida política, econòmica, cultural i social. D'altra banda, l'article 52 de l'Estatut d'autonomia faculta la Generalitat per constituir institucions que fomentin la plena ocupació i el desenvolupament econòmic i social en el marc de les seves competències.

II. CONTINGUT

El Projecte de decret consta d'una exposició de motius, vint articles agrupats en cinc capítols, una disposició addicional, una disposició transitòria, una disposició derogatòria i una disposició final.

A l'**exposició de motius** es posa de manifest que el Projecte de decret introdueix canvis orientades a estimular la inserció laboral a través d'accions destinades a millorar l'adaptació a les condicions canviants del mercat de treball i de l'economia en general. Modifica el conjunt de la prestació de la Renda Mínima d'Inserció per adequar-la a les noves realitats del mercat de treball, incrementant l'edat de no deducció d'ingressos procedents d'altres contractes de treball; millora el tractament de les famílies monoparentals; amplia les excepcions en la concessió o manteniment de la prestació en situacions de pobresa severa, i elimina obstacles burocràtics en la tramitació dels expedients de les famílies monoparentals.

D'altra banda, es fixen els imports de la prestació econòmica i de les prestacions complementàries que seran vigents l'any 2006.

El **capítol primer** agrupa els articles 1 a 3 i regula l'objecte del Projecte de decret i recull les disposicions generals de la renda mínima d'inserció referides a les persones destinatàries i consideració d'unitat familiar.

El **capítol segon** agrupa els articles 4 a 5 i determina els requisits i

obligacions dels destinataris per accedir als beneficis de la prestació.

El **capítol tercer** agrupa els articles 6 a 11 i regula la gestió i l'organització a través de la Comissió interdepartamental de l'RMI; el Comitè de seguiment; la coordinació amb els serveis d'atenció social primària i entitats d'iniciativa social, i les comissions de coordinació i avaluació. D'altra banda, estableix els procediments per elaborar i presentar els projectes, com també preveu la formació i coordinació dels professionals responsables de la gestió i tramitació del pla individual d'inserció i reinserció social i laboral (PIR).

El **capítol quart** agrupa els articles 12 a 16 i estableix les actuacions i prestacions de la RMI: la prestació i prestacions complementàries; prestacions d'urgència i rescabament; el suport a la integració social i les accions de formació d'adults.

El **capítol cinquè** agrupa els articles 17 i 20 i regula el règim econòmic de la prestació econòmica i dels seus ajuts complementaris.

La **disposició addicional** estableix l'import de la prestació bàsica de l'RMI per a l'any 2006; els imports mensuals dels ajuts complementaris; l'import diari per l'ajut d'hospitalització, com també el procediment de revalorització per als exercicis pressupostaris posteriors de la prestació econòmica i dels ajuts complementaris.

La **disposició transitòria** estableix que mentre no es proveeixi el lloc de treball que contempla el Projecte de decret, seguirà en funcions la persona que exerceixi de cap de l'òrgan tècnic.

La **disposició derogatòria** deroga expressament el Decret 306/1998, d'1 de desembre; el Decret 118/2001, de 2 de maig; i el 316/2001, de 20 de novembre, i deroga totes les altres disposicions, d'igual o inferior rang, que s'oposin a allò establert en el Decret

La **disposició final** regula l'entrada en vigor del Projecte de decret

III. OBSERVACIONS GENERALS

Primera. El CTESC valora el nou desplegament normatiu de la Llei de l'RMI, en la mesura que aquesta modificació permet adaptar-se, de la forma més eficaç possible, a les necessitats de les persones acollides al mateix, o a aquelles persones que, degut als actuals requisits, no poden acollir-se tot i trobar-se en situacions de necessitat, tan econòmica com d'itineraris personals d'inserció.

Segona. Aquest Consell considera que la llei de l'RMI constitueix un recurs imprescindible que requereix de la millora i adaptació permanentment per tal d'adequar-se a l'evolució d'una societat cada cop més oberta i dinàmica, així com a la nova realitat demogràfica, als nous patrons familiars i als canvis en les condicions del mercat de treball. Els preocupants indicadors d'increment de la pobresa, en molts casos de caràcter crònic, amb un alt grau de població amb dificultats d'integració per motius diversos i complexos requereixen d'un esforç d'adaptació de la gestió de l'RMI a aquesta nova realitat per tal de donar resposta efectiva i solidària a les persones que no tenen garantides les seves necessitats bàsiques.

Tercera. El CTESC coincideix amb allò exposat en el Projecte de decret respecte a la doble funció de l'RMI, per una banda, garantir els recursos

convenients per respondre a les necessitats més bàsiques, i, d'altra banda, afavorir la inserció o la reinserció social i laboral. És per aquests motius, que el CTESC coincideix amb la necessitat d'adaptar la normativa que regula l'RMI per garantir precisament aquesta doble finalitat. No obstant això, es considera que aquelles persones que presenten especials dificultats per raons diverses no haurien d'estar obligades a la realització dels itineraris d'inserció laboral per a poder percebre la renda mínima.

Concretament, són compartides les modificacions que introdueix el Projecte de decret per estimular la inserció laboral, com és el cas de l'increment de l'edat dels fills als 30 anys per a la no deducció dels ingressos o del 50% en els termes expressats per la pròpia normativa. Més justificada si cal és la mesura contemplada en el decret de no computar per a la deducció els ingressos dels contractes de treball de fills disminuïts. Altrament, constitueix un avenç que en el cas de famílies monoparentals es continuï percebent els ajuts complementaris un any més amb posterioritat a la inserció laboral.

Totes aquestes mesures, permeten, d'una banda, mantenir una font d'ingressos imprescindible per a satisfer les necessitats del conjunt de les unitats familiars sense recursos suficients i, de l'altra, que els seus membres puguin gaudir de l'autonomia personal i econòmica mínima.

Quarta. El CTESC valora també com a oportunes les mesures flexibilitzadores de la norma contemplades en el Projecte de decret que tenen en compte l'adaptació dels ajuts a la temporalitat en el lloc de treball i als contractes a temps parcial. És evident, que calia adaptar la normativa reguladora de l'RMI a la realitat sociolaboral del nostre país on els percentatges de temporalitat i flexibilitat en general fan que calgui garantir una certa estabilitat en els ajuts que reben les persones durant el seu procés d'inserció laboral, sempre incert inicialment com a conseqüència de la temporalitat o la insuficiència de les retribucions que són percebudes parcialment o de manera no permanent.

Igualment, es valora positivament els nous criteris que es contemplen en el Projecte de decret per garantir el dret a percebre les prestacions que estableix l'RMI en el cas de pobresa severa. El CTESC també valora satisfactòriament el conjunt d'actuacions destinades a millorar els requisits d'accés i manteniment dels ajuts complementaris de monoparentalitat a la prestació econòmica per aliments.

Cinquena. El CTESC valora positivament bona part de les propostes contemplades en el Projecte de decret de desplegament de la Llei de la renda mínima d'inserció. No obstant això, considera que aquesta normativa s'hauria d'emmarcar de manera global dins del conjunt de mesures que s'acordin entre el Govern i els agents socials en el Pla d'Inclusió Social en els termes expressats en la mesura núm. 85 de l'Acord Estratègic signat el propassat any 2005:

“Durant el 2005, i comptant amb la participació dels agents socials, es procedirà a redissenyar l'RMI per tal d'adaptar-la al nou mapa d'exclusió social de Catalunya i amb vista a establir la percepció d'una renda que garanteixi uns ingressos de supervivència a aquelles persones en situació d'exclusió i que, per raons de salut, edat o altres aspectes socials, no poden desenvolupar els itineraris de l'RMI”. Concretament, les mesures contemplades en relació a l'RMI s'haurien de vincular amb el nou disseny de la llei de la Renda Mínima d'Inserció, tal i com fixa en el mateix acord per adaptar-los al nou mapa d'exclusió social de Catalunya.

A més, considera que el redisseny de l'RMI que fa referència l'Acord Estratègic, va més enllà de la publicació d'un decret de desplegament d'una llei amb nou anys d'antiguitat. Així, el CTEESC posa de manifest la necessitat d'una llei reguladora que, d'entre d'altres, creï la figura d'una renda garantida de supervivència per a qui es troba en situació de pobresa i no pot desenvolupar els itineraris d'inserció fixats en l'RMI.

Sisena. El CTEESC proposa afegir a la introducció del projecte de decret, els dos primers paràgrafs de l'informe de cost-benefici que l'acompanya, ja que és un text prou clarificador com per incloure a la introducció del text legal.

Setena. El CTEESC considera que el Projecte de decret oblida esmentar, tant en el Preàmbul com en l'articulat, l'important paper dels agents socials en el disseny i en l'execució del Programa de la Renda Mínima d'Inserció.

Vuitena. El CTEESC proposa que a la introducció del Projecte de decret s'hauria d'haver classificat les mesures, tal com es fa a l'estudi de costos:

- actuacions destinades a estimular la inserció laboral
- actuacions destinades a millorar els requisits d'accés i/o manteniment de la prestació econòmica en les situacions de pobresa severa
- actuacions destinades a millorar els ajuts complementaris a la prestació econòmica

Novena. Els CTEESC considera que els augments de la quantia de l'RMI que s'estableixen a la disposició addicional no responen ni als percentatges compromesos a l'acord estratègic, ni a la capacitat adquisitiva dels destinataris.

A més, considera que caldria incorporar al Projecte de decret el compromís d'incrementar en un 22,7 % la quantia de la prestació bàsica de l'RMI al llarg de la legislatura tal i com estableix l'Acord estratègic.

Desena. El CTEESC valora molt favorablement que el Projecte de decret que es presenta a dictamen s'acompanyi d'un informe econòmic sobre cost-benefici de l'aplicació de les mesures de modificació, tant pel que fa a increment del cost per als pressupostos públics com en termes de benefici per a la comunitat.

Onzena. El CTEESC recomana evitar el llenguatge sexista. Les referències a "el titular" o "el representant", "el destinatari" caldria fer-les, en tots els casos, a "la persona titular, sol·licitant o destinatari".

Dotzena. El CTEESC recomana precisar quan es parla d'un expedient i quan d'un projecte, en relació a les entitats d'iniciativa social.

Tretzena. El CTEESC recomana corregir el nom de l'actual Departament de Treball, Indústria i Comerç.

IV. OBSERVACIONS A L'ARTICULAT

1. El CTESC recomana substituir en el cinquè paràgraf del preàmbul, després del primer punt i seguit l'expressió "fan referència" per "estimular; el redactat proposat quedaria "Les modificacions pretenen estimular..."; com també recomana substituir, en el mateix punt i seguit, l'expressió "persona disminuïda" per "persona amb discapacitat", d'acord amb el que determina la LIONDAU (Llei per la igualtat i la no discriminació de les persones amb discapacitat".

D'altra banda, en el segon punt i seguit del mateix paràgraf recomana substituir la frase "l'edat d'emancipació dels joves s'ha allargat per causes objectives" per "l'edat d'emancipació dels joves s'ha endarrerit per diverses causes alienes a la seva voluntat"

2. El CTESC proposa la redacció següent per al paràgraf sisè del preàmbul:

"S'estableixen accions encaminades a una major adaptació a la flexibilitat laboral existent a un mercat de treball a on sovintegen els contractes de curta durada. Per una banda, es treu el caràcter acumulatiu dels contractes que puguin celebrar persones amb retribucions inferiors a la prestació econòmica de l'RMI. Així es deduirà el 75 % dels seus ingressos quan un mateix contracte (ja sigui d'inici o a base de pròrrogues) assoleixi els 6 mesos de durada. Per una altra banda i en referència als contractes a temps parcial, aquells contractes per jornades inferiors al 25 % de la jornada habitual no suposaran cap deducció, per la resta de contractes a temps parcial amb retribucions inferiors a la RMI, es consideraran com a dies efectivament cotitzats, tots els dies treballats. Els contractes fragmentats que assoleixin un total de 30 dies no s'efectuarà deducció, aquesta es produirà al tram entre el 30 i el 60 dia, sempre que s'hagin acumulat els segons 30 dies"

3. El CTESC recomana modificar el paràgraf onzè del preàmbul amb el següent redactat: "... tenir accés a la prestació econòmica de l'RMI, encara que en el nucli de convivència familiar de la persona sol·licitant hi hagi altres..."
4. El CTESC proposa modificar el paràgraf dotzè del preàmbul amb el redactat següent: "L'elevat nombre de famílies monoparentals, algunes de les quals perceben pensions d'aliments i d'altres estan pendents d'execució de sentència, fa decidir que es concedirà..."
5. El CTESC recomana modificar l'enunciat del Capítol 2 amb un nou redactat: "Requisits i obligacions de les persones destinatàries".
6. El CTESC demana l'anàlisi del contingut de la darrera frase de l'article 4.1 b): "les persones sol·licitants estrangeres que visquin a Catalunya han d'acreditar la seva residència legal", atès que l'article 14.3 de la Llei 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, estableix que els estrangers, qualsevol que sigui la seva situació administrativa, tenen dret als serveis i prestacions socials bàsiques".
7. El CTESC recomana substituir en l'article 4.1. c) l'expressió "persones amb disminució" per "persones amb discapacitat".
8. El CTESC proposa modificar el redactat de l'article 4.1. d) en el seu

primer paràgraf, amb el següent redactat: “tinguin menors, o persones dependents o persones amb discapacitat”.

9. El CTESC considera que l'article 4.2 c) hauria preveure la possibilitat del retorn de la quantia obtinguda de forma gradual i progressiva.
10. El CTESC proposa afegir al redactat de l'article 4.2. g): “... pensió alimentària del cònjuge...”
11. El CTESC considera que en l'article 6.1 hauria d'esmentar els departaments competents en matèria d'habitatge i salut.
12. El CTESC proposa afegir a l'article 6.5: “de caràcter multidisciplinar” després d' “assessorament tècnic”.
13. El CTESC proposa que l'article 7. reculli literalment les funcions que el Comitè de Seguiment de la Renda Mínima d'Inserció té atribuïdes d'acord amb la Llei 10/1997, de 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
14. El CTESC considera que no queda suficientment clars quins són els quatre components de la Comissió Interdepartamental que no siguin el president i el secretari, ja que l'esmentada Comissió la formen nou vocals.

Igualment, s'hauria de garantir la presència en el Comitè de Seguiment dels departaments competents en matèria de treball, de benestar i família, d'educació, d'habitatge i de salut.
15. El CTESC proposa modificar l'article 13 c), suprimint en el tercer paràgraf la paraula “social”, quedant redactat: “d'acord amb la proposta del professional responsable del cas...” .
16. El CTESC recomana suprimir a l'article 15.1 “dins les seves possibilitats” i afegir “d'acord amb les demandes del mercat de treball”.
17. El CTESC recomana substituir a l'article 15.2 el concepte d'entitats d'inserció pel d'empreses d'inserció, d'acord amb el contingut de la Llei 27/2002, de 20 de desembre sobre mesures legislatives per a regular les empreses d'inserció.
18. El CTESC proposa substituir a l'article 15.3 “podrà donar” per “donarà”.

També recomana substituir el concepte d'entitats d'inserció pel d'empreses d'inserció, d'acord amb el contingut de la Llei 27/2002, de 20 de desembre sobre mesures legislatives per a regular les empreses d'inserció.
19. El CTESC proposa eliminar a l'article 15.3 l'expressió “d'inserció”. També proposa suprimir al final del paràgraf “mitjançant empreses i entitats col·laboradores”.
20. El CTESC proposa afegir a l'article 15.5, després del primer paràgraf: “el Departament competent en matèria de treball informará, sensibilitzarà i estimularà a les empreses per a la participació en els programes d'inserció laboral”.
21. El CTESC recomana afegir a l'article 16.1, “i de les necessitats” després de “en funció de les càrregues familiars” .

22. El CTESC proposa modificar els límits de les edats en l'article 16.2.1 a): "ajut complementari mensual per cada fill i filla menor de 18 anys (...). Aquest ajut es podrà prorrogar fins a l'edat de 25 anys (...).
23. El CTESC recomana afegir al punt 1 de la disposició addicional: després de títol de la llei, "i tenint en compte la mesura 85 de l'acord estratègic".
24. El CTESC recomana afegir al punt 4 de la disposició addicional, després de la paraula final, complementaris: "tenint en compte la capacitat adquisitiva dels destinataris."
25. El CTESC recomana que els efectes econòmics siguin efectius a partir de l'1 de gener del 2006.

V. CONCLUSIONS

El Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya ha valorat el Projecte de decret Projecte de decret de desplegament de la Llei 10/1997, de 3 de juliol, i al Govern que sigui receptiu a les observacions i recomanacions formulades en el present dictamen.

Barcelona, 13 de juny del 2006

La presidenta
Mercè Sala Schnorkowski

La secretària executiva
Teresita Itoiz i Cruells